

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-85-188>

УДК 657

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ГНУЧКОЇ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ

ORGANIZATIONAL AND METHODOLOGICAL PRINCIPLES OF FORMING A FLEXIBLE ACCOUNTING SYSTEM IN THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION AND RISK-ORIENTED MANAGEMENT

Шепель Тетяна Павлівна

кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9006-7361>

Shepel Tetiana

Lviv Polytechnic National University

У статті досліджено організаційно-методичні засади формування та функціонування гнучкої системи бухгалтерського обліку в умовах прискореної цифрової трансформації та інтеграції ризик-орієнтованого підходу. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю забезпечення достовірності та оперативності фінансової звітності в умовах зростаючої економічної невизначеності. Метою статті є теоретичне обґрунтування концепції гнучкої системи обліку та розробка організаційно-методичної моделі її імплементації, що базується на пріоритезації ризиків та використанні потенціалу інформаційних технологій. Розкрито економічну сутність концепції Agile Accounting, обґрунтовано вплив цифрової трансформації на організаційну структуру та розподіл функціональних обов'язків. Запропоновано організаційно-методичний механізм інтеграції ризик-орієнтованого підходу, який передбачає вбудовування контрольних процедур безпосередньо в електронні бізнес-процеси. За результатами дослідження обґрунтовано теоретичні та практичні аспекти формування гнучкої системи обліку, що сприятиме підвищенню оперативності та надійності фінансової інформації.

Ключові слова: організація бухгалтерського обліку, гнучка система обліку (Agile Accounting), цифрова трансформація, ризик-орієнтований підхід, внутрішній контроль, електронний документообіг.

This paper aims to theoretically substantiate the concept of an Agile Accounting System (AAS) and develop a comprehensive organizational and methodological model for its implementation, focusing on the integration of a risk-oriented approach amidst ongoing digital transformation. The research utilizes a systematic analysis of theoretical foundations of accounting organization (structure, methodology, technique) and contrasts the traditional hierarchical model with the modern AAS. The core methodology involves adopting the COSO framework to design preventive control mechanisms. The proposed organizational model relies on the conceptual shift from specialized departments to cross-functional Agile teams to enhance speed and adaptability. The study confirms that digital technologies (ERP, AI) act as a technical catalyst for transforming accounting roles from transaction processors to strategic analysts. The key finding is the introduction of a new organizational mechanism: the systematic integration of In-line Controls (automated rules embedded in the ERP system) that manage high-risk transactions. This methodological shift allows the internal audit function to transition to Continuous Auditing, concentrating resources solely on anomalies and exceptions rather than routine checks. This transformation fundamentally redefines the technical element of accounting organization. It mandates a shift from siloed, legacy accounting systems to fully integrated Cloud ERP platforms, which enable the continuous processing of data from source to financial statement. Crucially, the reliance on Artificial Intelligence (AI) and Machine Learning (ML) for predictive analytics and automated fraud detection places new demands on the accounting staff. The contemporary accountant must now possess a hybrid skillset, combining traditional financial expertise with data governance and IT control validation capabilities. This organizational imperative necessitates robust training and the creation of new roles, such as the Financial Data Scientist or the IT-Control Analyst, to effectively manage the complex ecosystem of digital controls and ensure the reliability of the system's output. The paper contributes to accounting theory by proposing a unique Risk-Agile organizational model

that addresses the trade-off between speed (Agile) and reliability (Risk-Oriented Control). For practitioners, the findings offer a practical roadmap for restructuring accounting departments into efficient Shared Services Centers supported by automated controls, significantly reducing financial reporting timelines (Fast Close) while maintaining compliance. The originality lies in the comprehensive organizational-methodological linkage established between the structural flexibility of Agile teams and the methodological rigor of risk management, realized through technology-driven In-line Controls.

Keywords: risk-based approach, accounting, accounting risks, internal control system, risk management, accounting policy, financial reporting.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження зумовлена тим, що сучасне економічне середовище характеризується прискореною цифровою трансформацією та зростанням економічної невизначеності, що вимагає кардинальної трансформації підходів до організації бухгалтерського обліку. Традиційні, жорстко ієрархічні структури облікового апарату виявляються інертними у реагуванні на інноваційні зміни та оперативні потреби менеджменту.

Впровадження інформаційних технологій (ERP-систем, хмарних рішень) створює можливості для автоматизації, але вимагає зміни організаційної моделі, зокрема переходу до гнучкої системи обліку (Agile Accounting). Водночас, необхідність захисту активів та забезпечення достовірності фінансової звітності вимагає інтеграції ризик-орієнтованого підходу, що впливає на методіку організації внутрішнього контролю та формування облікової політики.

Таким чином, ефективна організація бухгалтерського обліку трансформується зі статичної функції лише реєстрації та забезпечення комплаєнсу у динамічний стратегічний фактор, що є визначальним для досягнення фінансової стійкості та конкурентних переваг підприємства.

Формулювання цілей статті. Метою статті є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення організаційно-методичних засад формування гнучкої системи бухгалтерського обліку шляхом інтеграції ризик-орієнтованого підходу в умовах цифрової трансформації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання організації бухгалтерського обліку є предметом ґрунтовних досліджень. Фундаментальні основи організації, її елементи (структура, методіка, техніка) та принципи побудови облікового апарату розкриті у класичних працях Бутинця Ф. Ф. [1] та Шигуна В. Г. [8]. Роль облікової політики як методичного елементу організації системно досліджена Сопком В. В. [2]. Голов С. Ф. [3] – висвітлює проблеми внутрішнього контр-

олю, який є невід'ємною частиною організації обліку. Сучасні виклики змінили акценти наукових пошуків. Вплив цифрової трансформації та ІТ-систем на організаційну структуру досліджено у працях Жука В. М. [5] та IFAC [10]. Необхідність інтеграції ризик-орієнтованого підходу в контрольні процедури обґрунтована у міжнародних фреймворках, зокрема COSO [4], та у роботах Arens A. A. [7], що стосуються контролю в ІТ-середовищі. Концепція гнучкості (Agile) у фінансовій функції активно розвивається у зарубіжних дослідженнях Gartner Research [6] та Schmidt P. [9].

Проте, незважаючи на значний науковий доробок, недостатньо уваги приділено комплексному дослідженню організаційно-методичного симбіозу, який об'єднує принципи Agile Accounting, ризик-орієнтований підхід та вимоги цифрового документообігу в єдину функціональну модель. Це створює методологічний пробіл, який і є об'єктом нашого дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Організація бухгалтерського обліку є наріжним каменем облікової системи, яка, за класичним підходом Бутинця Ф. Ф. [1] та Шигуна В. Г. [8], є системою, що забезпечує безперервне, повне та достовірне формування облікової інформації. Ця система традиційно базується на трьох елементах: структурі, методиці та техніці. Однак, прискорення цифрової трансформації, а також зростання рівня глобальної економічної невизначеності – вимагають не просто адаптації, а реінжинірингу кожного із цих елементів.

Трансформація організації обліку перетворює її зі статичного набору правил на динамічний, адаптивний потужний механізм, здатний оперативно реагувати на зовнішні та внутрішні зміни. Це вимагає вбудовування гнучкості (Agile) та ризик-орієнтованого мислення у її методологічні та структурні основи. Перетворення класичних елементів організації обліку під впливом Agile та цифрових технологій висвітлено у (табл. 1).

Взаємозв'язок між цими елементами є циклічним: зміни у техніці, наприклад, пере-

Таблиця 1

Елементи організації обліку та їх трансформація в сучасному середовищі

Елемент організації	Класична сутність (фундамент)	Сучасна трансформація (Agile and Digital)
1. Структура (організаційний елемент)	Ієрархічний розподіл функцій (ОЗ, ТМЦ, ЗП), жорсткі посадові інструкції	Перехід до горизонтальної структури та міжфункціональних команд, здатних оперативно перерозподіляти обов'язки (принцип гнучкості)
2. Методика (облікова політика)	Регламентация методів обліку (оцінка, амортизація) для забезпечення єдності [2]	Включення ризик-орієнтованих положень (критерії суттєвості ризику, методика формування резервів під ризикові активи)
3. Техніка (технологічний елемент)	Вибір носіїв інформації, облікових реєстрів, автоматизація рутинних операцій	Повний перехід на електронний документообіг, використання хмарних ERP-систем та інтеграція ШІ для автоматичного виявлення аномалій [5]

Джерело сформовано автором

хід на хмарні ERP-системи та цифровізація, вимагають коригування структури – Agile-команди, Центри спільних послуг та методики – включення ризик-орієнтованих положень до болікової політики. Цей циклічний зв'язок формує «Спіраль трансформації обліку». Впровадження інноваційних технологій (ШІ, ЕДО) створює нові можливості для автоматизації (наприклад, In-line Controls). Технологічні зміни виводять рутинні функції з компетенції бухгалтера, вимагаючи реорганізації структури у більш гнучкі та аналітично орієнтовані команди. Зміна ролі (більше аналізу, менше реєстрації) та поява нових ризиків (кібербезпека, ризики даних) вимагає методичного оновлення облікової політики та інтеграції «Матриці ризиків». Таким чином, жоден з елементів не може бути змінений ізольовано. Техніка виступає рушійною силою, структура – операційною відповіддю, а методика – нормативним обґрунтуванням для забезпечення системної стійкості та гнучкості обліку. Необхідність забезпечення безперервності обліку в умовах кризових явищ [8] та зростання вимог до швидкості інформації обумовили теоретичне обґрунтування концепції гнучкої системи обліку – Agile Accounting [6; 9]. Ця концепція протиставляється традиційному підходу, де пріоритетом є суворі процедурна відповідність, а не швидкість. Порівняльний аналіз ключових характеристик традиційної та гнучкої (Agile) систем обліку висвітлено у (табл. 2).

Розглянемо ключові принципи, що формують організаційну гнучкість:

1) пріоритет цінності інформації над жорсткістю процедур – організація обліку має

забезпечувати релевантність даних для прийняття рішень, що є важливішим, ніж суворе дотримання внутрішнього регламенту, якщо це не суперечить відповідним вимогам П(С) БО та МСФЗ;

2) безперервна взаємодія з користувачами – активне спілкування бухгалтерів з управлінським персоналом для забезпечення відповідності формату та змісту звітності їхнім потребам;

3) адаптивність техніки – використання модульних систем (ERP), які дозволяють швидко впроваджувати зміни в обліковій процесі без повної зупинки системи.

Таким чином, Agile Accounting виступає як необхідна організаційна умова для ефективної інтеграції ризик-орієнтованого підходу у бухгалтерський облік в умовах цифрової трансформації.

Дослідженням встановлено, що цифрова трансформація в контексті обліку – це не просто автоматизація рутинних операцій, а глибока, фундаментальна перебудова бізнес-процесів на основі новітніх інформаційних технологій (ERP-системи, хмарні рішення, Big Data, штучний інтелект).

Як зазначає Жук В. М. [5, с. 12], цифрова трансформація кардинально впливає на технічний елемент організації обліку, замінюючи паперовий документообіг на електронний (ЕДО). Проте, наслідки цього переходу є значно глибшими, оскільки вони вимагають адаптації структури та методики в цілому.

Перехід до електронного документообігу виключає фізичне переміщення документів, скорочує час на їхнє опрацювання та архівування. Це вимагає впровадження надійних

Таблиця 2

Трансформація облікових функцій: модель ієрархічного та гнучкого (Agile) обліку

Аспекти облікової функції	Традиційний (ієрархічний) підхід	Гнучкий (Agile Accounting) підхід [6; 9]
Управління часом	Тривалий цикл закриття періоду (звітність після факту)	Швидке закриття (Fast Close), безперервна звітність (Continuous Reporting)
Функціональність персоналу	Вузька спеціалізація (бухгалтер-касир, облік ОЗ)	Мультифункціональні команди, здатність виконувати різні завдання
Документообіг	Паперовий, послідовний, багатоступеневе узгодження	Електронний, паралельний, автоматична авторизація операцій
Механізм контролю	Контроль після реєстрації (виявляючий)	Вбудований контроль в транзакції (попереджувачий) – In-line Controls
Облікова політика	Фіксована на рік, зміна є винятком	Адаптивна, регулярний перегляд та оперативна зміна оцінок у відповідь на ризики

Джерело сформовано автором

засобів електронного підпису та формування нової політики зберігання даних. Інтеграція ERP-систем – це єдина інформаційна платформа (SAP, Oracle, 1C), яка об'єднує всі бізнес-процеси, наприклад, закупівлі, продажі, виробництво з обліковими модулями, що робить облік безперервним (Continuous Accounting), оскільки транзакції фіксуються в момент їх здійснення, а не після факту. Автоматизація рутинних операцій (RPA, AI) – це програмні роботи та алгоритми ШІ. Вони беруть на себе завдання з обробки великих масивів даних, наприклад, звіряння банківських виписок, облік первинних документів, звільняючи людські ресурси для аналізу.

У ході дослідження встановлено, технологічні зміни безпосередньо призводять до трансформації організаційної структури та ролі облікового персоналу. Згідно з публікаціями IFAC [10], роль бухгалтера еволюціонує від «реєстратора» до «бізнес-аналітика». Перехід від реєстраційної до аналітичної функції, трансформація облікового апарату під впливом технологій (табл. 3).

Таким чином, цифрова трансформація слугує технічним каталізатором для впровадження гнучких організаційних рішень. Вона вимагає відмови від жорсткої ієрархії та переходу до адаптивних, міжфункціональних команд, здатних контролювати ризики ІТ-середовища.

Ризик-орієнтований підхід в організації обліку передбачає, що ресурси внутрішнього контролю повинні бути сфокусовані пропорційно до потенційного впливу (суттєвості) ризику на фінансову звітність. Класична мето-

дологія COSO [4] вимагає від підприємств не просто фіксації ризиків, а їх інтеграції в щоденні процеси.

У гнучкій системі обліку (Agile Accounting), де звітність формується швидко, пріоритет віддається попереджувальному контролю замість виявляючого. Зауважимо, технічною основою для цього є концепція «Вбудованого контролю» (In-line Controls), яка можлива завдяки цифровій трансформації. In-line Controls – це контрольні процедури, які вбудовані безпосередньо в електронний бізнес-процес, наприклад, у ERP-систему і автоматично запобігають або миттєво виявляють операції, котрі перевищують встановлені ризикові ліміти. Ефективна інтеграція ризик-орієнтованого підходу вимагає змін як у методиці, так і у структурі. Інтеграція ризико-орієнтованого підходу в організаційно-методичну структуру обліку (табл. 4).

Для змістовного представлення зв'язку між організацією обліку, ризиками та технологіями, пропонується візуалізація моделі інтеграції ризиків у цифровий обліковий процес (рис. 1).

Ця модель є втіленням гнучкої організації обліку, де структурна гнучкість (команда) взаємодіє з методичною точністю (ризиками) на базі сучасної техніки (In-line Controls).

В умовах глобальної нестабільності, включаючи пандемії, економічні кризи та воєнні конфлікти, здатність підприємства забезпечити безперервність ведення бухгалтерського обліку (Business Continuity) стає ключовою вимогою до його організації. Як зазначав Шигун В. Г. [8], нестійкість економічного серед-

Таблиця 3

**Трансформація функціональних обов'язків облікового апарату
в умовах цифрової трансформації**

Критерій зміни	Традиційна функція (до ДТ)	Нова функція (Agile and Digital)	Наслідки для структури
Опрацювання даних	Ручне введення, перевірка відповідності паперових документів	Валідація даних, моніторинг коректності роботи ІТ-контролів, робота з винятками	Зменшення штату на рутинних позиціях
Звітність	Формування регламентованої звітності (місяць, квартал, рік)	Оперативне та ad-hoc (на запит) управлінське консультування, фінансове моделювання, прогнозування	Зростання ролі фінансових аналітиків
Внутрішній контроль	Вибірковий контроль, візування документів	Архітектура ІТ-контролів [7], забезпечення кібербезпеки облікових даних	Виокремлення функції ІТ-аудиту або передача її на аутсорсинг
Організація	Децентралізація обліку за підрозділами або філіями	Тенденція до Центрів спільних послуг (Shared Services) для стандартизації та ефективності [6]	Висока централізація, але гнучкість у рамках єдиного центру

Джерело сформовано автором

Таблиця 4

Організаційно-методичні зміни для впровадження ризик-орієнтованого підходу

Компонент організації	Методичні рішення	Організаційні рішення
Ідентифікація ризиків	Розробка матриці ризиків для кожної облікової ділянки (ризик завищення запасів, ризик несанкціонованої оплати)	Відповідальність міжфункціональної Agile-команди за постійний перегляд матриці
Внутрішній контроль	Встановлення кількісних порогових значень для автоматичного блокування або попередження транзакцій (ліміт на закупівлю без погодження)	Впровадження In-line Controls у ERP-систему, розподіл обов'язків доступу між користувачами (розмежування обов'язків)
Облікова політика	Включення чітких критеріїв суттєвості ризику та методики формування резервів під ризикові активи	Регламентація процедури оперативного перегляду облікових оцінок у разі настання високоризикових подій
Моніторинг та аудит	Перехід до безперервного аудиту (Continuous Auditing), сфокусованого на 10-20% найбільш ризикових операцій	Відділ внутрішнього аудиту/контролю фокусується виключно на аналізі звітів про спрацювання In-line Controls

Джерело сформовано автором

овища прямо впливає на методику та організацію обліку, вимагаючи формування стійких рішень.

Ризик-орієнтований підхід вимагає розглядати сценарії припинення роботи, наприклад, втрата доступу до офісу, втрата ІТ-інфраструктури) як суттєві операційні

ризик. Організація обліку повинна включати розробку чіткого плану дій (Business Continuity Plan, BCP) для облікового апарату.

Удосконалення організаційно-методичних засад для забезпечення безперервності обліку вимагає змін у всіх трьох елементах, а саме: структурі, методиці і техніці (табл. 6).

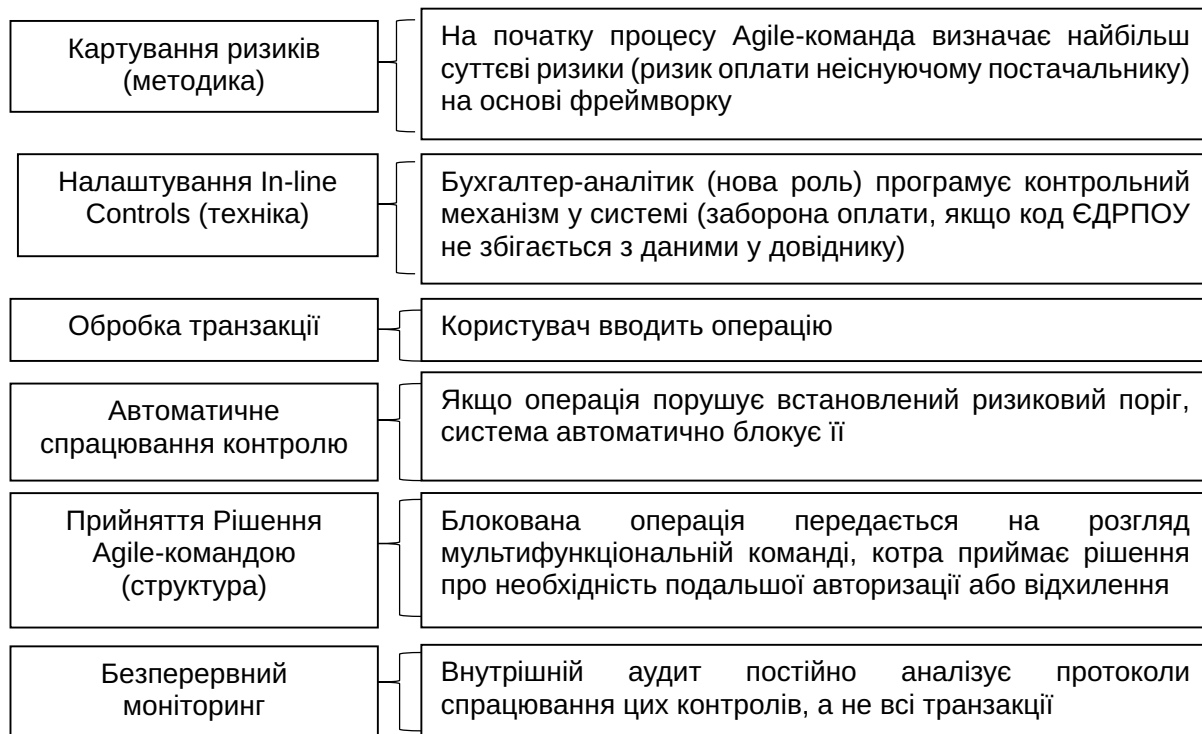

Рис. 1. Організаційно-методична модель інтеграції ризик-орієнтованого підходу в гнучку систему обліку

Джерело сформовано автором

Таблиця 6

Оптимізація елементів організації обліку для забезпечення Business Continuity

Елемент організації	Напрямок оптимізації	Практичні організаційно-методичні рішення
I. Техніка (ІТ-ризика)	Резервування даних та інфраструктури	Хмарні технології: перенесення облікового ПЗ та даних у географічно розподілені хмарні сховища, використання ЕДО для віддаленого доступу до первинних документів
II. Структура (кадровий резерв)	Делегування повноважень та гнучкість робочого місця	Розробка Протоколів делегування: заздалегідь визначити, хто і за яких умов виконує критичні функції (наприклад, банківські платежі) за відсутності основного працівника, впровадження постійної віддаленої роботи
III. Методика (облікова політика)	Регламентация дій в умовах обмежень.	Включення положень до облікової політики щодо: 1) використання скан-копій або фотографій первинних документів у разі відсутності оригіналу; 2) методики оцінки активів, які зазнали пошкоджень чи були втрачені; 3) процедури тимчасового переходу на міжнародні стандарти, якщо це необхідно

Джерело сформовано автором

Облікова політика, як методична основа організації [2, с. 378], повинна інтегрувати ризик-орієнтований підхід та вимоги гнучкості. Це означає, що політика має бути не статичним, а адаптивним документом. Про-

понується включити до облікової політики такі організаційно-методичні розділи:

1. Розділ «Організація внутрішнього контролю» – чітко визначити використання In-line Controls як основного поперед-

жувального механізму та встановити процедуру їхнього періодичного тестування;

2. Розділ «Критерії суттєвості» – встановити диференційовані рівні суттєвості, пов'язані з типом ризику, наприклад, ризики шахрайства мають нульову толерантність, на відміну від операційних помилок;

3. Розділ «Адаптаційні механізми» – прописати умови, за яких допускається тимчасова зміна облікових оцінок або процедур документообігу, наприклад, у разі оголошення надзвичайного стану з подальшою обов'язковою ретроспективною корекцією.

Висновки. У статті досліджено організаційно-методичні засади формування гнучкої системи бухгалтерського обліку (Agile Accounting) в умовах цифрової трансформації та інтеграції ризикоорієнтованого підходу. Досягнення поставленої мети підтверджується такими основними результатами:

1. Теоретично обґрунтовано концепцію Agile Accounting як організаційну відповідь на цифрову трансформацію, ключовою ознакою якої є перехід від жорсткої функціональної структури до міжфункціональних команд та пріоритет швидкості інформації над суворою процедурою.

2. Обґрунтовано вплив цифрової трансформації, яка слугує технічним каталізатором для централізації обробки даних (через ERP-системи) та децентралізації відповідальності

за введення первинної інформації, що кардинально змінює роль бухгалтера.

3. Розроблено організаційно-методичну модель інтеграції ризико-орієнтованого підходу, яка базується на впровадженні «Вбудованого контролю» (In-line Controls) у електронний документообіг. Запропонована модель дозволяє фокусувати внутрішній аудит лише на високоризикових операціях, підвищуючи ефективність контролю.

4. Сформовано практичні рекомендації щодо забезпечення безперервності облікових функцій (Business Continuity) шляхом внесення адаптаційних положень до облікової політики (використання електронних копій, методика оцінки втрачених активів) та організаційних рішень (делегування повноважень та змарне резервування).

Наукова новизна отриманих результатів полягає у розробці комплексної організаційно-методичної моделі, що вперше поєднує принципи Agile Accounting та ризик-орієнтовані In-line Controls в єдиній функціональній структурі.

Практична цінність результатів дослідження полягає у можливості використання розроблених рекомендацій при формуванні облікової політики та внутрішніх регламентів підприємств, які прагнуть підвищити стійкість та ефективність своєї облікової системи в умовах сучасних викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник. Житомир : ПП «Рута», 2021. 724 с.
2. Сопко В. В. Організація бухгалтерського обліку: навчальний посібник. Київ : КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, 2022. 512 с.
3. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: навчально-практичний посібник. Київ : Видавничий дім «Фактор», 2023. 864 с.
4. COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). *Internal Control – Integrated Framework*. Jersey City, NJ : COSO, 2020.
5. Жук В. М. Еволюція обліку та його трансформація в умовах цифрової економіки. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*. 2018. № 2 (84). С. 3–15.
6. Gartner Research. *Agile Methods for Finance: The Path to Continuous Planning*. URL: <https://www.gartner.com/en/finance/insights/agile-finance> (дата звернення 31.03.2026).
7. Arens A. A., Elder R. J., Beasley M. S. *Auditing and Assurance Services: An Integrated Approach*. 16th ed. Pearson, 2017. 840 p.
8. Шигун В. Г. Організація обліку: навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 584 с.
9. Schmidt P., Hachiya K. *Agile Accounting: Streamlining Financial Processes for Speed and Efficiency*. New York : Routledge, 2021. 250 p.
10. IFAC (International Federation of Accountants). *The Digital Disruption: Technology and the Future Role of the Professional Accountant*. New York : IFAC, 2018. URL: <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/preparing-future-ready-professionals/publications/digital-disruption-technology-and-future-role-professional-accountant> (дата звернення 31.03.2026).

REFERENCES:

1. Butynets, F. F. (2021). *Bukhhalterskyi finansovyi oblik: pidruchnyk* [Financial accounting: a textbook]. Zhytomyr: PP «Ruta». 724 p. (in Ukrainian)
2. Sopko, V. V. (2022). *Orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku: navchalnyi posibnyk* [Organization of accounting: a study guide]. Kyiv: KNEU im. Vadyrna Hetmana. 512 p. (in Ukrainian)
3. Holov, S. F. (2023). *Bukhhalterskyi oblik ta finansova zvitnist v Ukraini: navchalno-praktychnyi posibnyk* [Accounting and financial reporting in Ukraine: a training and practical guide]. Kyiv: Vydavnychiy dim «Faktor». 864 p. (in Ukrainian)
4. COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). (2020). *Internal Control – Integrated Framework*. Jersey City, NJ: COSO.
5. Zhuk, V. M. (2018). *Evoliutsiia obliku ta yoho transformatsiia v umovakh tsyfrovoi ekonomiky* [Evolution of accounting and its transformation in the digital economy]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky*, 2 (84), 3 – 15 (in Ukrainian)
6. Gartner Research. (2026). *Agile Methods for Finance: The Path to Continuous Planning*. URL: <https://www.gartner.com/en/finance/insights/agile-finance> (accessed: March 31, 2026).
7. Arens, A. A., Elder, R. J., & Beasley, M. S. (2017). *Auditing and Assurance Services: An Integrated Approach* (16th ed.). Pearson. 840 p.
8. Shyhun, V. H. (2020). *Orhanizatsiia obliku: navchalnyi posibnyk* [Organization of accounting: a study guide]. Kyiv: Tsentri navchalnoi literatury. 584 p. (in Ukrainian)
9. Schmidt, P., & Hachiya, K. (2021). *Agile Accounting: Streamlining Financial Processes for Speed and Efficiency*. New York: Routledge. 250 p.
10. IFAC (International Federation of Accountants). (2018). *The Digital Disruption: Technology and the Future Role of the Professional Accountant*. New York: IFAC. URL: <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/preparing-future-ready-professionals/publications/digital-disruption-technology-and-future-role-professional-accountant> (accessed: March 31, 2026).

Дата надходження статті: 16.04.2026

Дата прийняття статті: 06.05.2026

Дата публікації статті: 14.05.2026